

Gehouden: Het 21^e KNGMG Lustrumsymposium: *'Licence to Operate'*

vrijdag 7 april 2017

Met het afgelopen Lustrumsymposium benadrukte het KNGMG het belang van de dialoog tussen overheden, burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties. 'Traditionele' gaswinning, maar ook zoutwinning, de opslag van CO₂ en het benutten van geothermie kwamen aan de orde op deze dag in het oude centrum van Delft. Het symposium belichtte de kansen en uitdagingen van het huidige en toekomstige gebruik van de ondergrond van verschillende kanten, waarbij de rol van de aardwetenschapper centraal stond. Met deze bijeenkomst vierde de KNGMG haar 105-jarig bestaan.

In de ochtend vond de eerste bijeenkomst van 'Aardned' plaats, waarbij *'The Future of Geosciences'* het leidend thema was. Een groep Young Professionals brainstormde over hoe de huidige opleidingen aansluiten bij de praktijk, en hoe afgestudeerde aardwetenschappers zich door continue educatie kunnen blijven vormen om op verantwoorde wijze hun vak te beoefenen.

Alle overige bezoekers konden 's ochtends in het *Mineralogisch-Geologisch Museum* (MGM) een bijzondere lezing bijwonen over de *'Licence to Operate'* bij een grootschalig Bauxietproject in Guinea (West Afrika). Mijnbouwkundig ingenieur Marco van der Werff belichtte de mogelijkheden en onmogelijkheden van zo'n project. Ook zijn studie-collega, Hans Verschuur, actief bij de voorbereidingen voor een ander Bauxiet-project in Guinea, gaf een doorkijkje op wat er zoal komt kijken om dit soort kapitaalintensieve projecten van de grond te krijgen. Vóór de lezing, en na afloop, was er voor de vele bezoekers de gelegenheid om een kijkje te nemen in het museum.

Het middagsymposium werd geopend door de voorzitter van het KNGMG, Lucia van Geuns. Het programma ging van start met bijdragen van respectievelijk de heren Harry van der Meijden, Inspecteur-Generaal van het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM), Gerald Schotman, directeur van de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM), en Ruud Cino, Programma Manager van 'STRONG', de Structuurvisie Ondergrond (van het Ministerie van I&M/EZ). Onder regie van Aafke Bouma (Shell) gaven zij hun eigen visie op het thema *'Licence to Operate'*, waarbij een kritische benadering van elkaars verantwoordelijkheden in de diepe ondergrond niet werd geschuwd.

Dit thema werd na de pauze vervolgd door een tweetal lezingen door respectievelijk Saskia Hoogendoorn, directeur van Hydreco GeoMEC, over de toekomstperspectieven van Geothermie, en door Jan Hopman, directeur CATO-2, over de laatste stand van zaken bij het inzetten van *'Carbon Capture, Use & Storage'* (CCUS) als één van de middelen om de stringente internationale klimaatdoelen te realiseren.

Het enerverende symposium werd afgesloten met een panelbijeenkomst onder leiding van Femke Vossepoel (TU Delft), waarin deelnamen: Marijke Bremmer (consultant), Eelco de Groot (TU Delft), Timo Heimovaara (TU Delft), Ingrid Kroon (TNO-Geologische Dienst) en Arjen van Veen (Student UU). Aan de hand van een drietal stellingen werd gereflecteerd op *'License to Operate' and the Future of Geosciences*. Op iedere stelling kon de zaal door groene en rode kaarten aangeven in hoeverre zij het daarmee eens waren, waarop het panel de discussie voorzag van bijpassend commentaar. Op de historische locatie van het 'Armamentarium' was dit een zeer passende afsluiting van het inhoudelijke deel van het Lustrumprogramma.

De dag werd nog vervolgd met een grootse borrel met een muzikale omlijsting door het Delftsch Studenten Salon Orkest *'Qui Vive'*, en vervolgens met een boottocht door de grachten van Delft naar een karaktervolle dinerlocatie op het Begijnhof.

Al met al kunnen we na deze dag concluderen dat de moderne aardwetenschapper steeds meer een rol speelt in het maatschappelijke debat, of dat nu vanuit het perspectief van toezichthouder, operator of kennisinstituut is. Dit brengt een grotere verscheidenheid aan mogelijke loopbanen en benodigde vaardigheden met zich mee, al blijft een solide aardwetenschappelijke ondergrond ook in de toekomst belangrijk voor onze beroepsgroep.

Met een kleine zoo deelnemers aan het bovenstaande programma kan worden teruggekeken op een speciale viering van het 21^e Lustrum van het KNGMG!

Met bijzondere dank aan de organisatoren, de KNGMG XXI Lustrumcommissie:

- Aafke Bouma (Shell)
- Duco Drenth (Mijnbouwkundige Kring)
- Gijs Remmelts (TNO)
- Annemijn van Stiphout (Universiteit Utrecht)
- Femke Vossepoel (TU Delft)

=====